

‘Wat een cultuurschok was mijn eerste keer in Suriname’

Miss Nederland AMBER RUSTENBERG (26) realiseerde zich op haar zeventiende dat ze tussen twee culturen zweeft, die van haar vader en haar moeder. En dat voelde heel bevrijdend. “Als ik nergens bij hoor, kan ik dus gewoon mijn authentieke zelf zijn.”

“Tegenwoordig is Almelo iets meer divers, maar in mijn jeugd kwam ik echt zelden iemand tegen die eruitzag als ik. Je had wel Turkse mensen, maar mijn kroeskrullen zag ik vrijwel nooit op straat. Het maakte dat ik me anders voelde. Ook omdat ik nogal opviel en zelfs werd gepest: er werden altijd wel opmerkingen gemaakt over mijn haar, of mensen hadden de behoefte om er even aan te zitten. Om even hun hand in mijn krullen te steken. Ook de ouders van klasgenoten, waardoor ik dacht: kom op, ik ben geen object! De zelfverzekerdheid om voor mezelf op te komen had ik toen helaas nog niet, maar nu zou ik zo iets niet meer accepteren. In die tijd verstopte ik me ook: kijk vooral niet naar me, dacht ik. Ik maakte mijn krulhaar steil tot het er als een dood bosje bij hing en ging me steeds meer basic kleden. Liever droeg ik kleurige jurkjes, maar dan kreeg ik nog meer opmerkingen. Dat ik bijvoorbeeld een diva zou zijn, iets wat ik totaal niet ben.”

Heel bevrijdend

“Pas op mijn zeventiende ging ik anders naar mezelf kijken, dankzij een vakantie naar Suriname, het land van m'n vader. Wat een cultuurschok was dat in eerste instantie toen ik daar aankwam. Het interessante was dat ik me daar niet meteen thuis voelde, omdat men me daar juist als Nederlandse zag. In Nederland ben ik te Surinaams en in Suriname weer te Nederlands. Dus ik hoor nergens bij, concludeerde ik. Ik hoopte daar herkenning te vinden, maar realiseerde me dat ik tussen twee culturen zweef. En op een bepaalde manier was dat heel bevrijdend. Als ik nergens bij hoor, kan ik dus gewoon mijn authentieke zelf zijn. Want wat ben ik eigenlijk aan het doen met het steil maken van mijn haar? dacht ik. Waarom verstopte ik me zo in Nederland? Sinds die vakantie heb ik mijn haar niet meer steil gemaakt. In ieder geval niet met dezelfde reden als daarvoor. Ik ben trots op de afkomst

SRANANG LEREN

“Het is jammer dat ik de taal niet spreek, omdat dit natuurlijk ook een onderdeel is van mijn cultuur en achtergrond. Daarom ben ik bezig om het Sranang nu zelf te leren.”

van mijn beide ouders, dus dat draag ik graag uit. Bovendien, waarom moet ik me veranderen om aan een bepaald plaatje te voldoen? Dit is gewoon wie ik ben! De vakantie was in meer opzichten geweldig hoor; ook al werd ik niet als Surinaamse gezien, ik heb wel een heel leuke tijd gehad met de lieve en hartelijke mensen. De cultuur, het eten, de muziek... dat was allemaal wel vertrouwd. De mentaliteit van de mensen daar voelt ook heel goed. ‘No spang’ wordt in Suriname veel gezegd: maak je niet druk.”

Gemotiveerd

“Mijn twee halfzussen - de dochters van mijn vader - speelden ook een rol bij het leren kennen van mijn Surinaamse cultuur. Zij wonen in Amsterdam en iedere schoolvakantie ging ik daar logeren. Met mijn verse havo-diploma op zak ben ik ook die kant op verhuisd. Gewoon een winkel in kunnen lopen en de juiste producten voor mijn haar te kunnen kopen, heerlijk was dat. Fijn om te zien hoe inclusief Nederland kan zijn, zowel op straat als in de winkels. Daarom ben ik wel wat verbaasd over de reacties die ik als Miss Nederland heb gekregen. ‘Miss Nederland? Ze is niet eens Nederlands,’ las ik op social media. Maar wat zegt mijn huidskleur over mijn nationaliteit? Niks. Nee, ik ben niet gekwetst, maar juist meer gemotiveerd om me uit te spreken voor meer diversiteit en inclusiviteit. Het zou fijn zijn als we stoppen met dat in hokjes denken. Ik ben niet of Nederlands of Surinaams, maar altijd Amber. En ik hoop dat andere jonge mensen in een vergelijkbare situatie als ik vroeger, weten dat ze er ook mogen zijn. Dat ze niets aan zichzelf hoeven te veranderen om in een bepaald hokje te passen.”

‘Die mentaliteit bevalt me goed; no spang, maak je niet druk’

Me and my roots

Ze zijn vooral bekend in Nederland, maar Shirma, Tanja en Amber dragen hun (buitenlandse) roots altijd met zich mee. Al is het niet altijd even makkelijk geweest. “Het was een gekke, gekke tijd, ik kan er boeken over schrijven.”

tekst AGNES HOFMAN foto's WILLIAM RUTTEN (AMBER), MIREILLE DROSTE (TANJA), RICK ARNOLD (SHIRMA)